

מסורת הש"ס

(א) גישין כה. מח. לעיל 30:
 [צ"ק סט:] בילה לו א:
 (ב) תמורה לו (ג) שם ע"ש:
 (ד) לעלי ב' ופ' א' (ה) פ"ז
 כב: משהדרין מ. תמורה כח:
 חולין כ' (ו) א' חסרת כה:
 לפני שש"י צ"ב בריה הוא צ"ק
 (ז) חולין קט. מנחות. תמורה
 טו. חולין קלו: (ח) צ"ל כלאים
 צ"ק. (ט) ועי' היעוט חוס' חולין
 קלו: (י) פס"ט. (י') [בחולין
 כה. ד"ה פ"ז (כ) א' ד"ה כי
 פליגי]

תורה אור השלם

1. וְהָיָה אִם שָׁכַח אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
וְהִזְכֵּרְתִּי וְהִזְכֵּרְתָּ
תַּחַת אֹמֶת וּמִיּוֹם שְׁמִינִי
וְהִלָּלְתָּ יְרֵחָהּ לְקִרְבָּן אֶבֶן
לְזֵה:
2. וְכֵן מַעֲשֶׂה בְּקֶר וְרֹאן
כִּי אִשֵּׁר יַעֲבִיר תַּחַת חֶשְׁבֶּה
תַּעֲשִׂירִי וְהָיָה קֶדֶשׁ לִי:
וְקִרְבָּן כֵּן לֹב
3. וּמִיּוֹם כֵּן נִבְרַח אֶת מִקְרָב
אֶת אֲלֹהֵינוּ כֵּן
אֵלֵינוּ יִשְׁתַּחֲוֶה בְּכָל מוֹם
כֵּן לֹב יִרְעֶה לָנוּ:
וְקִרְבָּן כֵּן כֹּה
4. וְהָיָה אִשֵּׁר אֶת הָאָרֶץ
וְהָיָה שְׁמִינִי יִשְׁתַּחֲוֶה
כֵּן בְּשֶׁר אֶת דְּרָבָה עַל
הָאָרֶץ:
בְּרִאשִׁית וִיבִי
5. כֵּן תַּשְׁתַּחֲוֶה וְהָיָה
לָנוּ פֶסֶל מִתּוֹמֵת לֹב מִקֵּל
נִבְנִית וְקִרְבָּן אֶת נִקְרָה:
דְּרִיבִי דִּט
6. אֶת בְּקֶר כֵּן טוֹב לָנוּ
וְהָיָה יִמְרֵנוּ וְהָיָה וְהָיָה
יִמְרֵנוּ וְהָיָה וְהָיָה וְהָיָה
יִיְהוָה קֶדֶשׁ לֹב יִנְאָל:
וְקִרְבָּן כֵּן לֹב

הגהות הב"ח

(ה) גמ' שעס הכלל מותרים
אורח: אמרתי: (ב) שם נחשבה
חוקן חן הבלאים והדפסיה
וכי' כל שמהא אמו או
שמשותף וכו' חפי' נחשבה
אמו: (ג) ריש' חן נקודה
אומר קסנר לאו סקיקא הוא
וכי' המושג נמי: (ד) ריש'
החוקן נעל וכו' וכלל נחשבה
ואח"כ מ"ה שבגנר הכלל
עשרה הטלעים שבגנר
ארתך שהלבל עמך הס' ד'
ואח"כ מ"ה אסורין: (ה) ס'
הא נחאי וכו' נחא שמשטה
שעמו שרין אלף ל"ו
זח:

מוסף רש"י

[illegible]

רוצב וּגְרַע, ועבורה זרה.
נעבד, שהמחמה לנחמה
(שם), כי השחית כל בשר.
דור המבול חמי, ודור
המבול בערוה קלקלו כדכתיב
(בראשית ו) ויחמו להם נשים
וגו', שהיו מוקקין לנשי רעיהן
ולכל צממה ומה (חולין שם,
ובעיי' שוה"ד"ר נז. ועיי' כג:).
פרט לטרפה שאינה
עוברת. כגון שנחמו גליה

מעשר בהמה פרק תשיעי בכורות

ואזרח רבי יוחנן לטעמיה. דאין ברירה: וזריכי. הך תרמי דרבי יוחנן: צה א"ר יוחנן. דאין ברירה ופטורין משום דמעשר בהמה אימקס לבין כדמכבי (שמות כב) כבור בנין תמן לי כן תעשה וגו': כבור לך. שגולד כרשות: ואי אשמעין שדה. הוה אמינא

בהיהא קאמר רבי יוחנן משום לנחומא
אזיל משום ספיקא אכל הכא דלקולא
הוא ה' דמיפטר ממעשר אי נמי
לנחמיה דלגבי יובל צעין שיהא
חוזרת קרקע לתחלתה שהיה צידד
אכל גבי מעשר ליכא למימר הכי:

וְכֵן הַשּׁוֹפְרִין. בְּמִסְכַּת תְּמוּרָה בִּפְרָק
כָּל הָאֲסוּרִין: אֶחָד נָעַל עֶשְׂרֵה טֹלָאִים
וְאֶחָד תַּשְׁעָה טֹלָאִים ^(ה) וְכָלֵךְ עִמָּהֵן
אוֹתָן עֶשְׂרֵה הֶעֱלָאִים שֶׁנִּגְדָּה הִכְלָךְ
אֲסוּרִין לְמוֹצָא דְּלֹאֵךְ מִהֵן הִיא חִילוּפֵי
שֶׁל כָּלֵךְ וְהִיא מַחֲרִי כָלֵךְ וְלֹא יֵדְעִין
הִי נִיחָה: שְׁעָם הִכְלָךְ הַתַּשְׁעָה שְׁעָם
הִכְלָךְ לֵית בְּהָרַי אִסּוּרָא: אִי דִשּׁוּ כוֹלָהּ
לְהִדְרֵי. כִּשְׁכָּה בְּשֶׁשׁ בְּצֻמוֹת מִשְׁחָה יֵשׁ
לִי מִזְבֵּר בְּצוּמוֹת שֶׁעֲשָׂה שְׁעוֹת כְּמוֹת
וְנִמְאָל שֶׁהֶעֱשִׂירִי כִּנְגַד הִכְלָךְ הִכִּי נָמִי

ד'ש צריה ונוטל אחד במחיר כל
ואוכלו והשאר מותרין לגבוה: **הא**
במאי עסקינן. דכולהו אסירי **ה** כגון
ללא שו' אהרדי שמשעה כבשים שבתוך
ה עשרה שוין יותר ממשעה שעם
ה אותו הכלב והכלב שזה את העשירי
ואתו משהו ששוין אותו ממשעה
ה שכןגדן יותר ממשעה שעמו דהשתא
הוי יותר כלב הולך בכל המשעה
שכןגדו בכל חד פורתא והעשירי
ה כנגדו. והמורה גרים כגון דשוה כל

חד וחד ארבעה חזי ופלגי פ' חומשא
 וכלנא חמשא חזי דההוא חזא שיך
 ואמי ככולאו ופירושא הכי דשוי כל
 חד וחד מאתון עשרה סגנא הכלב
 ד' חזי ופלגי חומשא דוואס נמנא הכלב
 העשרה שוין ארבעים וחד חזי עשברה
 חלאי חומשין עושין ה' חומשין דהיינו
 חזא והכלב שיה ה' חזים נמנא שתשעה
 שעמו אינן יאוס) אלף ג' חז וואירו
 חמשא הרי ארבעין וחד השמא לא
 שוי אותן שעס הכלב אלף ד' חזי כל
 חד ים וואתון סגננדו שוי כל חד
 ד' חזי ופלגא חומשא דוואס נמנא
 שהכלב משה את כולם וכלב אתון
 סגננדו שיך חילוף הכלב אותו חזי
 חומש שכל אחד שיה יותר על ארבע
 חז ים מחילוף סגננד אותו חז שהכלב
 שיה יותר מארבע: **ברית'** כל
שמה אמו. בשעת לידה. וכל טעמא
 דמתניתין מפרש בגמרא: והשנה
 קיים. והעור קיים: אין זה יאוס.
 בגמרא (ע"פ) מפרש טעמא: **גב'** שור וסו.
כש גבי שאר כל הקדשים כתיב:
נדמה. שאמו רחל והוא דומה לעו:

נְלָאִים: מִן הַתִּישׁ וְהַרְחֵל זֶה: **נֶאֱמַר**
פָּרַע לְכָל הַשָּׂמֹום הַלֵּלוּ. כְּדַפְרִישִׁית לְנָאִים
לְטַרְפָּה דְּכַמְצִי זֶה (וַיִּקְרָא ה') כָּל אֲשֶׁר
מִי"ח טְרִיפוֹת וְחֻלִּין מִצִּי: **הַכֵּל** דִּקְתָּה
עֲמָה כְּוֹן שִׁינְךָ לֵה צִין קְרִינִיה:
חַתָּה מִקְדָּשִׁים: **הֵינִי נָמִי** לֹא. דִּהָא כֹּלֵי
וְנִרְבַּע וְכוּן שְׁאִין צִדְכָּא אֵלֶּה עַד אֲחָד
מִן הַלָּאִן הַלְוִיָּה אֵת הַמּוֹקֵשׁ: **וְהָא**
וְכוּלֵּהוּ שִׁינְךָ צִדְכָּהּ. וְנִרְבַּע וְכוּן עִם דְּלֵיל
וְעֻבְדָּה וְזֶה פּוֹסְלִין צִי. דִּהָא אֲקִישְׁיִינִי
הוּא. אִי זִכְרִי אִי נִקְבָּה הֵלֶכְךָ מִמֶּה נִפְיִי

הארכוזה ולמעלה, דאינה חיה, אי נמי שאינה עוזרת בצרי

ולריב. הק' תרתי דרבי
ורין משום דמעשר צהמה
תן לי כן תעשה וגו':
מעין שדה. הוה אמינא

ואזדא ר' יוחנן למעמי
האחין שחלקו לקוחו
ביוכל וצריכי דאי אש
ר' יוחנן דומיא דבנך
שורך וצאנך בברור ל
דאמר רחמנא ליהדר
לא ואי אשמעינן ש
לכתחלה אבל הכא א
וכן השותפין שחלקו
נטל תשעה וכלב
שעם הכלב מותרים
ברירה ^א ליברור חד
ולשקול והנך לישתרו
כולהו להדדי ה"נ הכא
כולהו להדדי ושווי הא
משהו משיך ואתי כבוי
לדיר להתעשר חוץ כ

ויוצא דופן ומחוסר זמן
 ילדה ר' יהושע אומר
 ה"מ דת"ר ⁷ שור א
 ילוצא דופן והיה שב
 ישמעאל בנו של רבי
 להלן תחת אמו מה
 הללו ומה באו פרמ

הא דתנו רבנן הרובין
ואנדרוניסם כולן נכנן
סומסום ואנדרוניסם
מקדשים הני נמי לא
רבינהו דכתיב כ"י מ'
ישמעאל כל מקום ש'
דבר ערוה דכתיב כ"ד
דכתיב פ"ן תשחיתון
וכל שהמום פוסל ב'
פוסל בו אין דבר ע'
פסיל ביה מומא דכתי'
זרה נמי לא פסיל ב'
ואתנן דבר ערוה ומומ'
הוא ר"ש בן יהודה ז'
קדשים זכר ודאי ונקב'
תחת מקדשים ת"ר
דברי ר"א בר' יהודה
אני שמעתי הימנו אף
מקדשים הני נמי לא
כתיב "פרט למרפה שא"

ו. צמער צהמה תחת הש
עצור פרט לטרפה שאינה
צמתינן לאחייו מאי: מ
פסולי בקדשים דחניא תא
י שני עדים צת קטלא איה
י. ויף. מעדשים הני אחר
רי אוק. צב גל דא חזו
רחמנא למוס דכתיב (ויי)
מיעשרי ורבי שמעון סבר

(תמורה כט. וש"מ שם) ומינה יליף שאר טי

נז. תשיעי בכורות

חזו"ן מן הכתובים ב'. הוה מלי נמי למיתני דנמה דהא מפרש טעמא בגמרא משום דליפנין תחת תחת מקדשים אצל צכל מקום דחשיב ^(ט) (טרפה) רגיל לדלג דנמה כאלו הוא צכלל כלאים משום דדמי ליה קלת: **פרמ** לטרפה שאינה עוברת. דבהמה

שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה
היא י"י מן"ח טרפות והמס בזמנות
(דף 1.) מנריך חלתא קראי צטרפה
חד לטרפה ממעי אמו דלא היתה לה
שעת הכושר וחד לטרפה ואחר כך
הקדישה וחד להקדישה ואחר כך
טרפה ומן הארכובה למטה שחיטין
ליה נודרה כיון דאניה י"י נזרחה:

היה לחומרא אי נמי
מא לא צריכא מיתבי
אחד נטל עשרה ואחד
כנגד הכלב אסורין
ואם אמרת יש
מינייהו לבהדי כלב

זכר ודאי נקבה ודאית לא מומינס
בו' הך סוגיא דלא כרז
חסדא וריש לקיש כדפרישת לעיל
בסוף על אלו מומין (דף מז':).
בפרס

ליתום ואיזהו יתום כל שמתה אמה [או] שנשחטה ואח"כ נשחטה אמה והשלח קיים אין זה יתום: גמ' מנא כשכב פרט לכלאים או עזי הפרט לנדמה כי יולד פרט לת ימים פרט למוחוסר זמן תחת אמה פרט ליתום רבי ויחנן בן ברוקה ואמר נאמר כאן ² תחת השבט ונאמר הולך פרט לכל השמות הללו אף כאן פרט לכל השמות ורבה אף להלל פרט למרבה הכל לאיתווי מאי לאיתווי

והנרבע והמוקצה והנעבד והאתנן והמחיר וטומטום
 וין לדיר להתעשר ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש
 וין נכנסין לדיר להתעשר ותנא דידן אי גמר תחת תחת
 יאי לא יליף הני מנא ליה לעולם גמיר והני רחמנא
 חתם בהם מום בם לא ירצו לכם ^א ותאנא דבי רבי
 אמר בו השחתה אינו אלא דבר ערוה ועבודה זרה
 השחית כל בשר את דרכו על הארץ עבודה זרה
 שיתם לכם פסל תמונת כל פסל תבנית זכר או נקבה
 דבר ערוה ועבודה זרה פוסלין בו וכל שאין המום
 יה ועבודה זרה פוסלין בו והאי מעשר הואיל ולא
^א לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו דבר ערוה ועבודה
 זרה רובע ונרבע דבר ערוה מוקצה ונעבד עבודה זרה
 ר איתקש לאתנן טומטום ואנדרוניגוס קסבר ספיא
 מר [כו'] קסבר ^א ^א ספיא הוא ^א מיעט רחמנא גבי
 ודאית ולא טומטום ואנדרוניגוס מעשר נמי גמר תחת
 ככל נכנסין לדיר להתעשר חוץ מן הכלאים והטרפה
 איש כפר ברתותא שאמר משום ר' יהושע אמר ר"ע
 ויצא דופן ומחוסר זמן ויתום ות"ק אי גמר תחת תחת
 זי לא גמר בשלמא טרפה כל אשר יעבור תחת השבט
 ונה עוברת אלא כלאים מנא ליה לעולם גמר וביצא דופן
 סבר

וְנֹאמַר לְהֵן. כָּל הַקְדָּשִׁים תַּחַת אֲמוֹ: מִה לִּפְנֵי. כָּל הַקְדָּשִׁים: וַיִּחַס אֶף בַּמַּעֲשֶׂה הַכִּי נָמִי וַיִּינֹס טַעֲמָא דַּמְתִּינִיּוֹן וַמֵּה מַעֲשֶׂה פִּרְט וַעֲבָרַת דְּבַהֲמָה שִׁמְחִי רַגְלֵיהּ מִן הָאֲרֻכּוּתָהּ וְלַמַּעֲלָה וְהָאֵל אַחַת אֵלָּה. שֶׁפִּרְשִׁינָהּ לְהַקְרִיב לְעֻזְדָּה זֹרָה: וַעֲבָד. שֶׁעָבַד אֶת הַבַּהֲמָה יִתְנַחַל הַכֵּל לְאִתּוֹיָי כֹּל הֵי יִי דַּמְתִּינִיּוֹן: אִי גַמֵּר. מַעֲשֶׂה תַּחַת זֶרָה בַּפֶּרֶק כֹּל הָאֶסְרוּן (דף כה.) מִן הַבַּהֲמָה (וַיִּקְרָא אֵל) לְהוֹצִיא רֹבֵעַ יִתְצִי וְאֵת הַבַּהֲמָה תַּהֲרוּגוּ (שם כ) מִן הַבֶּקֶר (שם א) לְהוֹצִיא אֶת הַנֶּבֶד מִחוּסָר וּמֵן וַיִּחַס מִנָּה לִּיהַ דְּלִין מַעֲשִׂיּוֹן. וְהֵי. רֹבֵעַ וַנְרַבֵּד לְהַקְרִיבָהּ יִאֲכֹל בְּזֻמּוֹן לְעֵלִים: כִּי שֶׁמֶסֶם פֹּסֵל בּוֹ דָּבָר עֲרוּבָה (כ) כִּי מִשְׁחַתָּם בָּהֶם מֵוֹס בָּהֶם: טוּמְאוֹס וְאַנְדְּרוֹיִנוּסִיּוֹן סִפִּיקָא וַיִּרְיָה בְּפָנֵי עֲמָהּ הָיָא: הֵי נָמִי לֹא. יוֹאֵל דּוֹפֵן וּמִחוּסָר וּמֵן וַיִּחַס:

ות (חולין קלז): משום דאין לה חיות לא חשיב לה עובדה, והאי קרא כמיב צמער וגמירין שאר קרבות

עין משפט
נר מצוה

בד א מיי' פי"א מהלכות
שמטה ויוצל הלכה יט
וע"ש:

בה ב' מ"י פ"ד מהלכות
איסורי מזבח הלכ' יז:
בו ג' מ"י פ"ו מהלכות
צבורות הלכה יד סמג

עשין ריב:
בז ד מיי' פ"ג מהלכות
איסורי מוצא הלכה ד:

בַּח ה' מִיִּי שֶׁם הַלְכָה ה':
בַּח ו' ז' מִיִּי שֶׁם הַלְכָה ד':

שיטה מקובצת

א וַיֹּאמְרוּ אֹתוֹ מִן הַמִּנְחָה
 ב מִן הַכֹּהֲלִים וְהַדְּרֹשִׁים
 ג הָיוּ וּמִצֵּט מַעֲמַל מַעֲשֵׂה
 ד הָיוּ לְפָנֶיךָ מַעֲשֵׂה
 ה כִּי כִגּוֹן לִנְחָם
 ו הַשֶּׁחֶרֶץ
 ז הַשֶּׁחֶרֶץ שֶׁכִּגְדָּרוֹ יִתֵּן
 ח וְהַשֶּׁחֶרֶץ כָּלֵל כִּגְדָּרוֹ
 ט וְשֹׁלֵל וְחֹמֶשׁ
 י שִׁירָא יֵחַד וְיֵחַד
 יא וְיֵחַד וְיֵחַד
 יב הֵן דִּמְתַּעֲשֵׁרן הַסֵּד
 יג דְּמִתֵּן
 יד רִבְעִינָה דְלַעֲשֵׁרֵיהֶן
 טו וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס קִסְבֵּר
 טז אַחַד מִיָּהּ
 יז דִּיאֵנָה אֵלֶּה כִּלְמַם מִזֵּם
 יח כִּלְמַם

רבינו גרשום

[illegible]

מיוחד שור או כשב פרט
לכלאים: ומה כאן במעשר
פרט לטרפה (שבגליו)
ובתיב לא אשר יעבור
פרט לטרפה שאינה עוברת
אף להלן בקדשים פרט
לטרפה: שמוטסם אין כנס.
קדשבריה היא: ואי לא
גמר. הנך גופייהו דמעשר
מנא ליה: איתקש לא תנן.
דתיב בחד קדש: קסבר
ספיקא רמא: ומה נפק
אי זכר הוא אי נקבה היא
חייב במעשר: ביוצא דופן